

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана економічного факультету
/Роман ГРЕШКО/
від «02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ»

вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Публічні, корпоративні фінанси та фінансове посередництво
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Публічні, корпоративні фінанси та фінансове посередництво» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.05.2022 року, протокол № 6, та введеної в дію наказом ректора № 173 від 07.06.2022 р.

Розробник: **Легкоступ Ігор Іванович**, асистент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук

Викладач: **Легкоступ Ігор Іванович**, асистент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради економічного факультету **Роман ГРЕШКО**

1. Мета навчальної дисципліни: поглибити теоретичні та практичні знання з проблем функціонування міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційній сферах на мікро- і макроекономічному рівнях, підготувати їх для професійної самореалізації у сфері міжнародних фінансів. Вивчення цієї вибіркової дисципліни дозволить здобувачам набуті додаткових загальних і фахових компетентностей, які розширяють їхні можливості для професійної самореалізації, у тому числі за кордоном.

2. Пререквізити.

Дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Міжнародні фінанси», - це «Економічна теорія», «Гроші і кредит», «Фінанси», «Податкова система».

3. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Міжнародні фінанси» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;
- Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

Програмні результати навчання:

- Знати механізм функціонування фінансів за кордоном, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків;
- Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем
- Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати
- Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	III	VI	3	90	2	15	30	-	-	45	-	залік
заочна	III	VI	3	90	2	6	6	-	-	78	-	залік

4.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та засади функціонування фінансових систем зарубіжних країн											
Тема 1. Міжнародні фінанси – поняття та призначення Мета – розкрити поняття та призначення міжнародних фінансів	6	1	2			3	10	-				6
Тема 2. Світова фінансова система Мета – розкрити сутність та склад світової фінансової системи	6	1	2			3	12	1	1			6
Тема 3. Світова валютна система та її принципи Мета – вивчити засади світової валютної системи	9	1	4			4	12	1	1			6
Тема 4. Особливості сучасних світових валютно-фінансових криз Мета – розкрити особливості сучасних світових валютно-фінансових криз	7	1	2			4	11	-				7
Тема 5. Міжнародні розрахунки: сутність та форми Мета – розкрити сутність та форми міжнародних розрахунків	8	2	2			4		1	1			7
Тема 6. Платіжний баланс та його регулювання Мета – розкрити склад та структуру платіжного балансу	9	2	3			4	11	-				7

Разом за ЗМ1	46	8	15			22	45	3	3			39
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Фінансові системи розвинених країн та Європейського Союзу											
Тема 7. Міжнародний валютний ринок Мета – вивчити засади міжнародного валютного ринку	8	1	3			4	11	-				8
Тема 8. Міжнародний кредитний ринок Мета – вивчити засади міжнародного кредитного ринку	9	2	3			4	12	1	1			8
Тема 9. Міжнародний ринок цінних паперів Мета – вивчити засади міжнародного ринку цінних паперів	10	2	3			5	12	1	1			8
Тема 10. Міжнародне оподаткування Мета – вивчити засади міжнародного оподаткування	9	1	3			5	10	1	1			7
Тема 11. Міжнародний фінансовий менеджмент Мета – вивчити засади міжнародного фінансового менеджменту	9	1	3			5						8
Разом за ЗМ 2	44	7	15			23	45	3	3			39
Усього годин	90	15	30			45	90	6	6			78

4.3. Тематика практичних занять

п/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема 1. Міжнародні фінанси – поняття та призначення Завдання: знати суть, склад і роль міжнародних фінансів	2	
2	Тема 2. Світова фінансова система Завдання: знати організаційні засади світової фінансової системи	2	1
3	Тема 3. Світова валютна система та її принципи Завдання: знати особливості світової валютної системи та її принципи	4	1
4	Тема 4. Особливості сучасних світових валютно-фінансових криз Завдання: знати особливості сучасних світових валютно-фінансових криз	2	

5	Тема 5. Міжнародні розрахунки: сутність та форми Завдання: знати види міжнародних розрахунків	2	1
6	Тема 6. Платіжний баланс та його регулювання Завдання: знати платіжний баланс та його регулювання	3	
7	Тема 7. Міжнародний валютний ринок Завдання: знати основні засади міжнародного валютного ринку	3	
8	Тема 8. Міжнародний кредитний ринок Завдання: знати засади міжнародного кредитного ринку	3	1
9	Тема 9. Міжнародний ринок цінних паперів Завдання: знати засади міжнародного ринку цінних паперів	3	1
10	Тема 10. Міжнародне оподаткування Завдання: знати засади міжнародного оподаткування	3	1
11	Тема 11. Міжнародний фінансовий менеджмент Завдання: знати засади міжнародного фінансового менеджменту	3	
Усього годин		30	6

4.4. Самостійна робота здобувача

Самостійна робота здобувача з дисципліни «Міжнародні фінанси» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій. Самостійна робота студентів оцінюється при виконанні ними практичних та тестових завдань. Правильно виконані практичні та тестові завдання студента оцінюються у 5 балів до кожної теми курсу.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Міжнародні фінанси – поняття та призначення Завдання: 1. Призначення міжнародних фінансів. 2. Роль міжнародних фінансів у економіці України.	3	6
2	Тема: Світова фінансова система Завдання: 1. Структура світової фінансової системи. 2. Зв'язок світової фінансової системи із фінансовою системою України	3	6
3	Тема: Світова валютна система та її принципи Завдання: 1. Еволюція світової валютної системи. 2. Кросс-курс. 3. Бреттон-Вудська валютна система	4	6
4	Тема: Особливості сучасних світових валютно-фінансових криз Завдання: 1. Причини світової фінансової кризи у 2008-2009 роках 2. Причини та наслідки сучасних фінансових криз	4	7
5	Тема: Міжнародні розрахунки: сутність та форми Завдання: 1. Акредитив та його поширення в Україні 2. Форми міжнародних розрахунків в Україні та світі.	4	7

6	Тема: Платіжний баланс та його регулювання Завдання: 1. Регулювання платіжного балансу. 2. Регулювання платіжного балансу в Україні та світі.	4	7
7	Тема: Міжнародний валютний ринок Завдання: 1. Види угод на міжнародному валютному ринку 2. Інструменти на міжнародному валютному ринку	4	8
8	Тема: Міжнародний кредитний ринок Завдання: 1. Евробонди 2. Види міжнародних облігацій 3. Види міжнародних процентних ставок	4	8
9	Тема: Міжнародний ринок цінних паперів Завдання: 1. Акції на міжнародному фондовому ринку 2. Біржова діяльність на міжнародному фондовому ринку	5	8
10	Тема: Міжнародне оподаткування Завдання: 1. Відмивання брудних грошей 2. Уникнення подвійного оподаткування	5	7
11	Тема: Міжнародний фінансовий менеджмент Завдання: 1. Особливості інвестиційної діяльності 2. Управління портфелем зарубіжних цінних паперів	5	8
Усього годин		45	78

5. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- проблемно-пошукові методи;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- тестування;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

6. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Перескладання. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті без поважної причини він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

З навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичні питання з дисципліни, практичне завдання та тестові завдання. У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: теоретичні питання (30 балів), 5 тестів - по 2 бали (сумарно 10 балів). 15 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання. Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичні питання, правильне розв'язання задачі, правильна відповідь на тестові питання. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичних питань білету та тестових завдань, а також розв'язання задачі, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови правильного розкриття питань білету та правильного розв'язання задачі, але у тестах є невірні відповіді.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	T11		
5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	40	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література

Основна:

1. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. К.: Знання-Прес, 2021. 311 с.
2. Боринець С.Я. Теорія та практика світових фінансів. К.: ВПЦ «Київський університет», 2016. 350 с.
3. Васютинська, Л.А. Міжнародні фінанси : Навчальний посібник. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
4. Горбач Л. М., Плотніков О. В. Міжнародні фінанси: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 528 с.
5. Гринько І.М. Міжнародні фінанси: навчальний посібник. К.: КПП ім. І.Сікорського, 2019. 109 с.
6. Жидарнік Н.В. Валютні операції. ЦУЛ, 2013. 698с.
7. Віднійчук-Вірван Л.А. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2007. 214 с.
8. Міжнародні фінанси : підручник / [О. М. Мозговий, Т. В. Мусієць, Л. В. Руденко-Сударєва та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. О. М. Мозгового. К.: КНЕУ, 2015. 515 с.
9. Платіжний баланс України. URL: <https://bank.gov.ua/>
10. Допомога міжнародних фінансових інститутів Україні. К.: НІСД. 2023. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/dopomoha-mizhnarodnykh-finansovykh-institutiv-ukrayini-lypen-2023-roku>
11. Економічний і монетарний союз Європейського Союзу - <http://uk.wikipedia.org/>
12. Європейська валютна система. Монетарна інтеграція ЄС - <http://pidruchniki.com/>

Додаткова:

1. Бурковська А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2014. 208 с.
2. Зайцева І.Ю. Міжнародні фінанси: Навч. посібник. – 3 12 Харків: УкрДАЗТ, 2015. – 311 с.
3. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Тернопіль: Вектор, 2013. 572 с.

4. Легкоступ І.І., Заяць О.А. Торговельно-економічне співробітництво України з Європейським Союзом як фактор європейської інтеграції. *Науковий вісник Чернівецького національного університету: Збірник наук. праць*. Вип. 694–695. Економіка. Чернівці: ЧНУ, 2014. С. 37 - 41.

5. Міжнародні фінанси. Навч. посіб. 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Козака Ю. Г. Київ Катівце.: Центр учбової літератури, 2014. 348 с.

6. Міжнародні фінанси: підручник; за наук. редакцією О.М. Мозгового. К.: КНЕУ, 2015. 515 с

7. Міжнародні фінанси: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2003. 221 с

8. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй — <http://unstats.un.org/>
2. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>
3. Європейський інвестиційний банк — <http://www.eib.org/>
4. Міждержавний статистичний комітет Співдружності Незалежних Держав — <http://www.cisstat.com/>
5. Міжнародна асоціація зі статистики (IAOS) — <http://isi.cbs.nl/>
6. Міжнародний інститут статистики (ISI) — <http://isi.cbs.nl/>
7. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) <http://www.oecd.org/>
8. Статистичний офіс Європейської співдружності — <http://europa.eu.int/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. Бюджет України: статистичні дані. Ціна держави. URL: <http://cost.ua/budget/revenue/>
2. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
3. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
4. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій – www.ier.kiev.ua
5. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова – www.uceps.org

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
3. Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua